

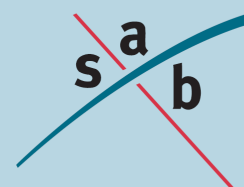
Flora- en faunaraapportage

Doorwerth, W.A. Scholtenlaan

Multiland Vastgoed BV

Datum: 3 mei 2017

Ons kenmerk: ZON/GEST/140301

INHOUD

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Planomschrijving	3
2	Wettelijk kader	6
2.1	Gebiedsbescherming	6
2.2	Soortenbescherming	8
2.3	Bescherming houtopstanden	10
3	Quick scan flora en fauna	12
3.1	Onderzoeksmethode	12
3.2	Gebiedsbescherming	12
3.3	Soortenbescherming	13
3.4	Bescherming houtopstanden	18
4	Conclusie	19
4.1	Gebiedsbescherming	19
4.2	Soortenbescherming	19
4.3	Bescherming houtopstanden	20
	Bijlage 1: Literatuurlijst	3

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

RVG Development B.V. heeft het voornemen op de locatie W.A. Scholtenlaan - Houtsniplaan in de kern Doorwerth, gemeente Renkum, vijf woningen te realiseren. De locatie heeft in het vigerende bestemmingsplan 'Doorwerth 2013' de bestemming 'Kantoor'. Op grond van dit bestemmingsplan is het niet toegestaan te wonen. Om de bouw en daarna het gebruik van de woningen toch mogelijk te maken, wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld.

Voor de vaststelling van een nieuw bestemmingsplan is het noodzakelijk dat de haalbaarheid ervan wordt aangetoond. Er dient daarom vanuit de ecologie onderzocht te worden of met de ruimtelijke ontwikkelingen die het plan toestaat sprake is van overtreding van de geldende natuurwet- en regelgeving. Voorliggende rapportage zet door middel van een quick scan natuur uiteen of met de ruimtelijke ontwikkeling mogelijk sprake kan zijn van het verstoren van beschermde natuurgebieden en soorten en of nader onderzoek hiernaar noodzakelijk is.

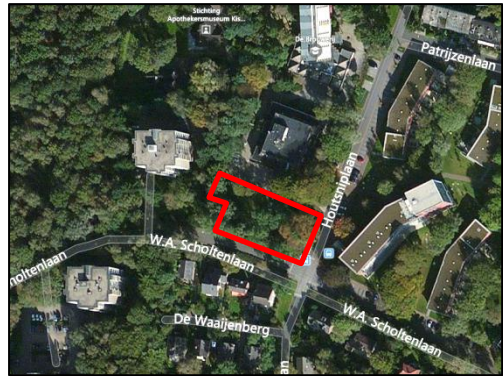
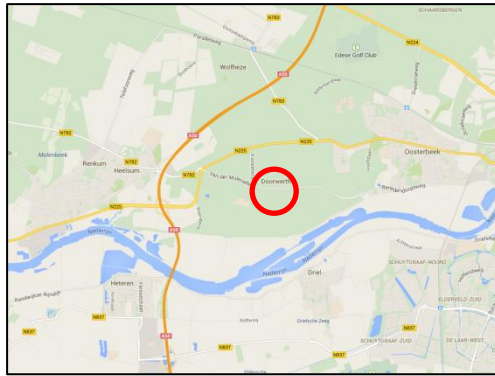
Voorliggende rapportage betreft een actualisatie naar de Wet natuurbescherming van de quick scan flora en fauna van 19 maart 2015. Hierbij zijn alle wijzigingen naar aanleiding van de nieuwe wetgeving meegenomen. Zo is beoordeeld of alle nieuw beschermde soorten mogelijk aanwezig kunnen zijn in het plangebied.

1.2 Planomschrijving

1.2.1 *Omgeving plangebied*

Het plangebied ligt in het westelijk deel van de kern van Doorwerth (gemeente Renkum, provincie Gelderland). De gemeente Renkum grenst in het noorden aan de gemeente Ede, in het oosten aan de gemeente Arnhem, in het zuiden aan de gemeente Overbetuwe en in het westen aan de gemeente Wageningen.

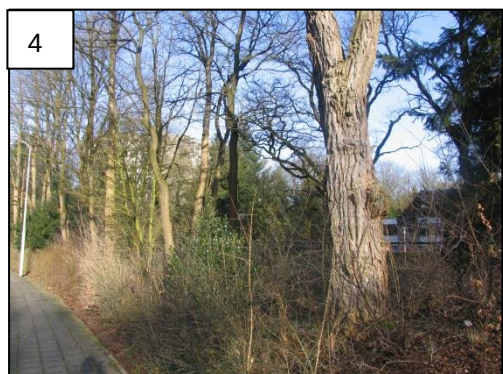
Doorwerth ligt in het rivierengebied en ligt ten noorden van de Neder-Rijn. Op deze plaats heeft deze rivier de heuvelrug van de Veluwe afgesloten. Een relatief steile overgang van deze heuvelrug naar de rivier is het gevolg. Naast het heuvellandschap en de Neder-Rijn is vooral de nabije aanwezigheid van de Veluwe opvallend. De kern van Doorwerth wordt derhalve omsloten door bos. Agrarisch gebied in de buurt van Doorwerth is voornamelijk ten noorden van Renkum en ten zuiden van de Neder-Rijn aanwezig. De dichtstbijzijnde grote stad is Arnhem.

Links: globale ligging van het plangebied te Doorwerth op topografische kaart. Rechts: plangebied rood omkaderd op luchtfoto (Bron: Google Maps en Bing Maps, bewerking SAB)

1.2.2 Huidige situatie

In de huidige situatie bestaat het plangebied uit onbeheerd terrein. Oorspronkelijk was het terrein een verharde parkeerplaats met omliggend onverhard terrein. Inmiddels is een laag organisch materiaal op de verharding ontstaan. Nu groeien er verschillende soorten planten, maar ook jonge struiken en boompjes die zich wortelen in de laag van organisch materiaal op de verharding. Ook zijn een aantal kleine en grote bomen aanwezig. Om het gehele plangebied staat een hekwerk. Ten noorden van het plangebied bevindt zich tegen dit hekwerk een taxushaag. Navolgende foto's geven een impressie van het plangebied.

1) in het plangebied zijn meerdere bomen aanwezig. Het plangebied wordt het aan de noordkant begrensd door een taxushaag; gezien vanuit het noordoosten van het plangebied richting het westen. 2) er is veel organisch materiaal aanwezig; gezien vanuit het noordwesten van het plangebied richting het zuiden. 3) gezien vanuit het zuiden van het plangebied richting het noordwesten. 4) de struikenlaag langs de W.A. Scholtenlaan is vrij dicht; gezien vanuit het zuiden van het plangebied richting het westen.

1.2.3 Nieuwe situatie

In de nieuwe situatie zal een deel van de bomen en overig opgaand groen gerooid zijn en hiervoor in de plaats zullen vijf woningen aanwezig zijn. Een deel van de bomen blijft staan. In navolgende afbeelding is aangegeven hoe de verkaveling eruit zal zien en welke bomen blijven behouden. Extra parkeerplaatsen zijn niet noodzakelijk, aangezien reeds is aangetoond dat voldoende parkeergelegenheid in de omgeving aanwezig is.

Ontwerpschets van de nieuwe situatie in het plangebied met de vijf kavels en bomen die behouden blijven en gekapt worden (rood kruis).

2 Wettelijk kader

De bescherming van natuur, zoals dat onderzocht wordt in voorliggende quick scan, is op te delen in gebiedsbescherming, soortenbescherming en de bescherming van houtopstanden. Bepaalde natuurgebieden worden beschermd door de Wet natuurbescherming en daarnaast is ook in provinciale verordeningen gebiedsbescherming vastgelegd, waaronder de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland. Ook de bescherming van plant- en diersoorten en de bescherming van houtopstanden is geregeld in de Wet natuurbescherming.

2.1 Gebiedsbescherming

2.1.1 Inleiding

Op grond van artikel 2.1 van de Wet natuurbescherming kunnen natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna, door de Minister worden aangewezen ter uitvoering van de Vogelrichtlijn- en/of Habitatrichtlijn, de zogeheten Natura 2000-gebieden. Ook kan de Minister op grond van deze wet in enkele specifieke gevallen bijzondere nationale natuurgebieden aanwijzen. De Wet natuurbescherming draagt Gedeputeerde Staten daarnaast op, om in hun provincie te zorgen voor een landelijk ecologisch netwerk, genaamd Natuurnetwerk Nederland. De bescherming van dit natuurnetwerk wordt geregeld bij provinciale verordening. Daarnaast kunnen provincies bij provinciale verordening andere gebieden met bijzondere natuurwaarden beschermen, genaamd bijzondere provinciale natuurgebieden en bijzondere provinciale landschappen. Hieronder wordt een toelichting gegeven bij de verschillende vormen van gebiedsbescherming.

2.1.2 *Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden*

Voor alle Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden geldt op basis van artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming een zorgplicht. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor deze gebieden. Dit houdt onder meer in dat men negatieve gevolgen voor deze gebieden zoveel mogelijk beperkt door het nemen van alle maatregelen die redelijkerwijs kunnen worden verwacht. Voor Natura 2000-gebieden heeft deze zorgplicht een beperkte zelfstandige betekenis, volgens de Memorie van Toelichting. Dat heeft er mee te maken dat de Wet natuurbescherming voldoende instrumenten bevat om schadelijke handelingen in Natura 2000-gebieden te beperken.

2.1.2.1 Natura 2000-gebieden

Bij de aanwijzing van een Natura 2000-gebied worden voor het gebied instandhoudingsdoelstellingen voor te beschermen soorten en/ of habitats vastgesteld. Conform artikel 2.7, lid 2 van de Wet natuurbescherming is het verboden om zonder vergunning projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op deze instandhoudingsdoelstelling van een Natura 2000-gebied, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een significant verstrend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Verder geldt dat een plan, dat afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten, significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, door een bestuursor-

gaan pas vastgesteld kan worden indien een passende beoordeling is gemaakt (artikel 2.7 lid 1).

Voor een plan of een project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, en dat afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling gemaakt te worden, van de gevolgen voor het Natura 2000-gebied, rekening houdend met de instandhoudingsdoelstellingen. Blijkt uit de passende beoordeling dat er geen aantasting plaatsvindt van de natuurlijke kenmerken van een Natura 2000-gebied, dan kan het betreffende plan worden vastgesteld, of kan voor de projecten door Gedeputeerde Staten een vergunning worden verleend. In bepaalde gevallen kan, ondanks dat uit de passende beoordeling blijkt dat aantasting van de natuurlijke kenmerken mogelijk is, een plan toch worden vastgesteld of kan een vergunning toch worden verleend. Er dient dan te worden voldaan aan de zogeheten ADC criteria. De ADC criteria houden in: i) dat er geen alternatieve oplossingen zijn, ii) dat er sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang en iii) dat de nodige compenserende maatregelen worden getroffen.

2.1.2.2 *Bijzondere nationale natuurgebieden*

In uitzonderlijke gevallen kan de Minister, op grond van artikel 2.11, bijzondere nationale natuurgebieden aanwijzen. De Minister kan dit doen voor een gebied dat is of wordt aangemeld als Habitatrichtlijngebied, maar nog niet definitief is aangewezen. Ook kan het voor een gebied dat nog geen onderdeel is van het Natura 2000-netwerk, maar waar compenserende maatregelen worden getroffen voor de realisatie van een project met significante gevolgen. Tot slot kan een gebied worden aangewezen in het geval dat dat noodzakelijk is in het kader van de Vogel- of Habitatrichtlijn, om een gunstige staat van instandhouding te realiseren. Ter bescherming van de bijzondere nationale natuurgebieden kan de Minister verschillende maatregelen nemen, waaronder toegangsbeperkingen tot het gebied, het gebruik maken van zijn of haar aanschrijvingsbevoegdheid en het treffen van behoud- en herstelmaatregelen in het gebied.

2.1.3 *Natuurnetwerk Nederland*

Ter bescherming van vogelsoorten, van soorten van de Habitatrichtlijn en van rode lijstsoorten dienen provincies, op basis van artikel 1.12 van de Wet natuurbescherming, zorg te dragen voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend ecologisch netwerk, genaamd Natuurnetwerk Nederland (voorheen Ecologische Hoofdstructuur, EHS). De bescherming van dit netwerk gebeurt bij provinciale verordening. Daarnaast kunnen provincies bij provinciale verordening andere gebieden met bijzondere natuurwaarden beschermen, zoals weidevogelgebieden of ganzenfoeragegebied.

Voor Natuurnetwerk Nederland geldt, op basis van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening, dat ontwikkelingen niet mogen leiden tot een significante vermindering van de oppervlakte, kwaliteit of samenhang van de aanwezige natuur. Daarnaast mogen de instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van deze gebieden niet significant worden beperkt

De provincie Gelderland spreekt niet van Natuurnetwerk Nederland maar van het Gelders Natuurnetwerk (GNN) en de Groene Ontwikkelingszone (GO). Binnen het GNN en de GO staat de bescherming van de kernkwaliteiten centraal. De kernkwaliteiten bestaan uit bestaande natuurwaarden, uit nog te ontwikkelen potentiële waarden en omgevingscondities. Per saldo moet elke ontwikkeling in het GNN een verbetering van de betreffende kernkwaliteiten opleveren. In dat saldo zijn vergroting van de oppervlakte natuur en versterking van de ecologische samenhang belangrijke randvoorwaarden.

In een nieuw bestemmingsplan dat ligt binnen het GNN zijn geen nieuwe functies mogelijk, tenzij:

- geen reële alternatieven aanwezig zijn;
- sprake is van redenen van groot openbaar belang;
- de negatieve effecten op de kernkwaliteiten van het gebied, de oppervlakte en de samenhang zoveel mogelijk worden beperkt; en
- de overblijvende negatieve effecten op de kernkwaliteiten van het gebied, de oppervlakte en de samenhang gelijkwaardig worden gecompenseerd.

De GO heeft een dubbeldoelstelling. Er is ruimte voor economische ontwikkeling in combinatie met versterking van de ecologische samenhang tussen inliggende en aangrenzende natuurgebieden. Beschermde weidevogelgebieden en ganzenfoerageergebieden liggen voornamelijk in de GO (en voor het overige deel in het GNN). Door de samenhang met de aangrenzende en inliggende natuur van het GNN herbergt de GO ook kenmerkende natuurwaarden. Bij ruimtelijke ingrepen in de GO wordt onderscheid gemaakt tussen nieuwvestiging, uitbreiding van bestaande (en reeds in de GO gelegen) bestemmingen en de schaal/omvang van de ingreep (en daarmee het effect op de kernkwaliteiten). Tevens moet voor deze ontwikkelingen de ladder voor duurzame verstedelijking worden doorlopen.

De provincie Gelderland vindt het van belang dat de ganzenfoerageergebieden geschikt blijven voor ganzen. De provincie stuurt daarom op het behoud van de openheid en de rust in de beschermde ganzenfoerageergebieden. De provincie wil in de beschermde weidevogelgebieden een landbouwpraktijk stimuleren en in stand houden die rekening houdt met weidevogels.

2.2 Soortenbescherming

De bescherming van dier- en plantensoorten is geregeld in de Wet natuurbescherming.

2.2.1 Verboden en zorgplicht

Voor een aantal soorten is door middel van verboden een beschermingsregime opgenomen. Er is een apart beschermingsregime voor vogelrichtlijnsoorten (artikelen 3.1-3.4), voor habitatrichtlijnsoorten (artikelen 3.5-3.9) en voor andere soorten (artikelen 3.10 en 3.11).

Naast de beschermde plant- en diersoorten geldt op basis van artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming voor al de in het wild levende soorten ook een zorgplicht. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor deze soorten en hun directe leefomge-

ving. Dit houdt onder meer in dat men negatieve gevolgen voor aanwezige soorten zoveel mogelijk beperkt door het nemen van alle maatregelen die redelijkerwijs kunnen worden verwacht.

2.2.1.1 Vogelrichtlijnsoorten

Voor ruimtelijke ingrepen zijn de volgende verboden relevant: het is verboden om van nature in Nederland in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen, het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van deze soorten te beschadigen of te vernielen of nesten van vogels weg te nemen. Ook is het verboden deze soorten opzettelijk te storen wanneer dit van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de soort.

De verboden in de wet zorgen voor een goede bescherming van nesten van alle in het wild levende vogelsoorten tijdens het broedseizoen. Het vernielen van nesten is verboden en het verstoren van nesten is enkel toegestaan indien geen sprake is van een negatieve invloed op de staat van instandhouding van de betreffende vogelsoorten. Globaal loopt het broedseizoen van half maart tot half augustus, maar ook de nesten van broedende vogels buiten deze periode zijn beschermd. Daarnaast zijn van een aantal vogelsoorten de nesten jaarrond beschermd, dus ook als ze niet als broedlocatie worden gebruikt. Het betreft dan over het algemeen soorten die hun nest het gehele jaar als verblijfplaats gebruiken of soorten die niet in staat zijn om een eigen nest te bouwen.

2.2.1.2 Habitatrichtlijnsoorten

Voor ruimtelijke ingrepen zijn de volgende verboden relevant: het is verboden om soorten van de Habitatrichtlijn en van de verdragen van Bonn en Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden, te vangen of te verstoren, om eieren opzettelijk te vernielen, om voortplantings- of rustplaatsen te beschadigen en om planten van de Habitatrichtlijn en van het verdrag van Bern opzettelijk te onttrenten of te vernielen.

2.2.1.3 Andere soorten

Naast de vogelrichtlijnsoorten en de habitatrichtlijnsoorten worden in de wet een aantal diersoorten en plantensoorten beschermd. Voor deze soorten zijn bij ruimtelijke ingrepen de volgende verboden relevant: het is verboden deze soorten opzettelijk te doden of te vangen, om de vaste voortplantings- of rustplaatsen te beschadigen en om de plantensoorten opzettelijk te onttrenten of te vernielen.

2.2.2 Opzetvereiste

Bij veel van de hierboven genoemde verboden is er sprake van een opzetvereiste. Zo is het verboden om vogelnesten *opzettelijk* te beschadigen. In de wet wordt bij deze opzet uitgegaan van 'voorwaardelijke opzet'. Bij voorwaardelijke opzet is men zich bij het handelen bewust van de mogelijke negatieve consequenties, terwijl men de handeling toch uitvoert. Een voorbeeld van voorwaardelijke opzet is iemand die in het voorjaar een boom omzaagt en daarbij 'per ongeluk' een vogelnest beschadigt. De persoon had niet de opzet dit nest te beschadigen. Maar in de broedtijd van vogels is er wel een aanzienlijke kans dat er in een boom een vogel nestelt. Er kan daarom toch sprake zijn van opzettelijke beschadiging van het nest; voorwaardelijke opzet.

2.2.3 Vrijstelling, gedragscodes en ontheffing

Provinciale Staten kunnen in een verordening een vrijstelling verlenen van de bovenstaande verboden. De provincie Gelderland heeft besloten voor een aantal algemeen voorkomende zoogdiersoorten en amfibieën een vrijstelling te verlenen, voor handelingen die men verricht in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling en voor handelingen in het kader van bestendig beheer en onderhoud. Het betreft de soorten aardmuis, bosmuis, bunzing, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, gewone bosspitsmuis, haas, hermelijn, huisspitsmuis, konijn, ondergrondse woelmuis, ree, rosse woelmuis, tweekleurige bosspitsmuis, veldmuis, vos, wezel, woelrat, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander meerkikker en middelste groene kikker.

Daarnaast zijn de in paragraaf 2.2.1 beschreven verboden niet van toepassing op handelingen die men uitvoert in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling of bestendig beheer en onderhoud, wanneer men die handelingen uitvoert conform een goedgekeurde gedragscode. Gedragscodes kunnen daarbij zowel gebruikt worden voor de omgang met de vogelrichtlijnsoorten, de habitatrichtlijnsoorten als de andere beschermde soorten. Wel geldt voor de vogelrichtlijnsoorten en de habitatrichtlijnsoorten de aanvullende eis dat de handelingen die men uitvoert een wettelijk belang dienen uit de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Het gaat dan onder meer om handelingen in het belang van de volksgezondheid, openbare veiligheid of ter bescherming van flora en fauna

Tot slot kunnen Gedeputeerde Staten, wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat, onder bepaalde voorwaarde een ontheffing verlenen van de verboden. Ook hierbij geldt voor vogelrichtlijnsoorten en habitatrichtlijnsoorten dat aan de handelingen die men verricht een wettelijk belang van de Vogelrichtlijn respectievelijk de Habitatrichtlijn ten grondslag dient te liggen.

2.3 Bescherming houtopstanden

De bescherming van houtopstanden is geregeld in hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming. Het is verboden houtopstanden geheel of gedeeltelijk te vellen of te doen vellen, zonder voorafgaande melding bij de provincie. Een houtopstand is hierbij gedefinieerd als een eenheid van bomen of struiken met een oppervlakte van ten minste 1.000 vierkante meter of een rijbeplanting die meer dan 20 bomen omvat. De wet schrijft verder voor dat wanneer een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, de grond binnen drie jaar moet worden herbeplant.

Bovenstaande bescherming geldt niet voor alle houtopstanden. De regels zijn niet van toepassing op houtopstanden op erven of in tuinen, op fruitbomen, op windschermen om boomgaarden, op naaldbomen bedoeld om te dienen als kerstbomen, op kweekgoed, op bepaalde beplantingen van wilgen of populieren, op bepaalde beplantingen bedoeld voor de productie van houtige biomassa en op houtopstanden binnen de, bij besluit van de gemeenteraad, vastgelegde grenzen van de bebouwde kom. Ook voor het dunnen van een houtopstand gelden de regels niet.

De provincie kan regels stellen ten aanzien van de meldingsplicht en de plicht tot herbeplanting. Ook kan de provincie een ontheffing verlenen ten behoeve van herbeplan-

ting op andere grond. Verder kan de provincie ontheffing verlenen en kan de provincie bij verordening vrijstelling verlenen van zowel de meldingsplicht als de plicht tot herbeplanting.

3 Quick scan flora en fauna

3.1 Onderzoeksmethode

De quick scan flora en fauna is gebaseerd op een biotoopinschatting door een eco-loog van SAB. Bij het opstellen van de quick scan flora en fauna is gebruikgemaakt van de meest recente verspreidingsgegevens van soorten van de NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna). Voor aanvullende visualisering van deze gegevens wordt gebruikgemaakt van de website telmee.nl. Bijlage 1 vermeldt de geraadpleegde bronnen.

Op 4 maart 2015 heeft een ecooloog van SAB het plangebied en de directe omgeving verkend. Doel van deze veldverkenning was om een indruk te krijgen van de habitats ter plaatse en de geschiktheid voor de verschillende soortgroepen te beoordelen. Het veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie. Het eenmalige veldbezoek geeft slechts een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname. Zowel het tijdstip (buiten de groeiperiode van planten en actieve periode van dieren) als het eenmalige karakter is hiervoor niet toereikend.

3.2 Gebiedsbescherming

In het kader van de Wet natuurbescherming, het GNN en GO, ganzenfoerageergebied en weidevogelgebied dient getoetst te worden of de beoogde ontwikkelingen een negatieve invloed hebben op deze gebieden.

3.2.1 *Wet natuurbescherming*

Het plangebied ligt niet in een gebied dat in het kader van de Wet natuurbescherming (Natura 2000-gebieden) is aangewezen. Echter, het ligt wel in de buurt van de Natura 2000-gebieden Veluwe en Rijntakken – deelgebied Uiterwaarden Neder-Rijn. Het plangebied ligt op respectievelijk 60 meter en 2,0 kilometer afstand van deze gebieden. Het plan omvat de realisatie van vijf woningen in de bebouwde kom van Doorwerth. Het gaat hier om een relatief kleine ingreep in bebouwd gebied. De kern van Doorwerth produceert in zijn huidige staat al een bepaalde hoeveelheid achtergrondverstoring ten opzichte van beide Natura 2000-gebieden. De realisatie van vijf woningen zal derhalve geen toename van deze verstoring veroorzaken. Het plan heeft geen negatieve invloed op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebied Veluwe en Rijntakken – deelgebied Uiterwaarden Neder-Rijn.

3.2.2 *Gelders Natuurnetwerk, Groene Ontwikkelzone, ganzenfoerageergebied, weidevogelgebied*

Het plangebied ligt niet in het GNN, GO, ganzenfoerageergebied of weidevogelgebied. Deze gebieden liggen respectievelijk op een minimale afstand van 40 meter, 0 meter, 11,2 kilometer en 6,8 kilometer.

Volgens de Omgevingsverordening Gelderland zijn ruimtelijke ingrepen in de GNN in principe niet mogelijk, vanwege de waardevolle aanwezige natuur. Binnen de GO zijn

nieuwe bestemmingen en ruimtelijke ontwikkelingen wel mogelijk, maar dient tegelijkertijd ook gestreefd te worden naar een versterking van de samenhang tussen aangrenzende en inliggende natuurgebieden. Aangezien het plangebied niet in het GNN en GO ligt vormen deze voorwaarden geen beperkingen voor de beoogde plannen. Gezien de afstand van het plangebied tot zowel ganzenfoerageergebied als weidevogelgebied is door de geplande ruimtelijke ontwikkeling geen verstoring te verwachten.

3.3 Soortenbescherming

In het kader van de Wet natuurbescherming moet worden getoetst of ter plaatse van de ruimtelijke ingrepen sprake is of kan zijn van negatieve effecten op beschermde planten en dieren. De beoogde ontwikkelingen kunnen biotoopverlies of verstoring (indirect biotoopverlies) tot gevolg hebben. In deze paragraaf zal enkel ingegaan worden op strikt beschermde soorten (beschermingsregime 2 en 3) aangezien hiervoor geen algehele vrijstelling geldt voor ruimtelijke ingrepen.

3.3.1 Vaatplanten

Volgens verspreidingsgegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) komen in de buurt van het plangebied geen beschermde plantsoorten voor.

Tijdens het veldbezoek zijn soorten aangetroffen als klimop (*Hedera helix*), gewone braam (*Rubus fruticosus*) en robertskruid (*Geranium robertianum*). Aan de hand van Ellenberg-waardes van deze soorten kunnen eigenschappen van de bodem van het plangebied bepaald worden. Zo is de bodem in het plangebied matig voedselrijk tot voedselrijk, matig zuur tot zwak zuur, droog/vochtig tot vochtig en is de bodem half beschaduwd tot half licht. Beschermde plantensoorten komen vrijwel alleen voor in natuurgebieden met bijzondere natuurwaarden en bodemsamenstelling. De bodemsamenstelling in het plangebied komt zeer algemeen in Nederland voor. De aanwezigheid van beschermde plantensoorten is daarom uitgesloten. Nader onderzoek hier naar is niet noodzakelijk.

3.3.2 Grondgebonden zoogdieren

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komen in de buurt van het plangebied de strikt beschermde eekhoorn (*Sciurus vulgaris*), boommarter (*Martes martes*), steenmarter (*Martes foina*) en wild zwijn (*Sus scrofa*) voor. Deze soorten zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen in het plangebied.

Het wild zwijn is niet te verwachten in het plangebied. Deze diersoort verblijft in grote gemengde bossen en loofbossen, buiten stedelijk gebied, terwijl het plangebied in stedelijk gebied ligt.

De eekhoorn, steenmarter en boommarter kunnen mogelijk gebruik maken van het plangebied. Tijdens het veldbezoek zijn echter geen grote holtes voor boommarter waargenomen. Derhalve zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van deze zoogdier-soort aanwezig. Aangezien het plangebied in stedelijk gebied ligt, zal deze diersoort niet veelvuldig van het plangebied gebruik maken. Het plangebied vormt derhalve geen essentieel leefgebied voor deze soort.

Ook zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van eekhoorns aangetroffen in het plangebied. Derhalve zal het plangebied voor de eekhoorn net als voor de boomarter geen essentieel leefgebied vormen.

De steenarter heeft zijn vaste rust- en verblijfplaats in stenige plaatsen (voornamelijk gebouwen). In het plangebied zijn deze niet aanwezig. Derhalve zal het plangebied ook voor de steenarter geen essentieel leefgebied vormen.

De geplande werkzaamheden in het plangebied zullen de gunstige staat van instandhouding van het wild zwijn, boomarter, steenarter en eekhoorn niet negatief beïnvloeden. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

3.3.3 Vleermuizen

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komen meerder soorten strikt beschermde vleermuizen in de buurt van het plangebied voor. Het betreft de soorten gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*), gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*), watervleermuis (*Myotis daubentonii*) en Bechsteins vleermuis (*Myotis bechsteinii*).

Vleermuizen zijn globaal op te delen in gebouwbewonende soorten zoals gewone dwergvleermuis en laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) en boombewonende soorten als rosse vleermuis en watervleermuis. Daarnaast bestaan soorten die van beide elementen gebruikmaken. Daarbij is ook onderscheid te maken in zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Sommige soorten zoals de gewone dwergvleermuis verblijven het gehele jaar in gebouwen (spouwmuren, achter gevelbetimmeringen, etc.). Andere soorten als de rosse vleermuis verblijven jaarrond in bomen (in holten, holen en achter loshangend schors). De watervleermuis overwintert echter weer in bunkers, grotten en kelders en verblijft in de zomerperiode in boomholten.

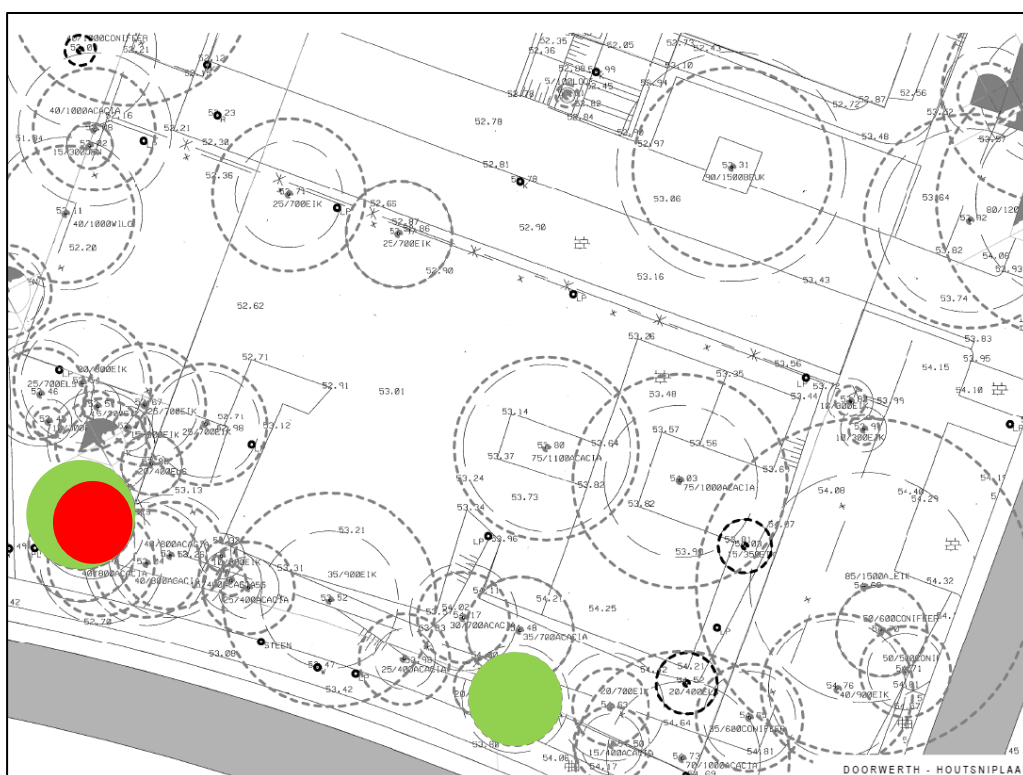
Gebouwbewonende vleermuissoorten

Gebouwbewonende vleermuizen hebben hun verblijfplaats achter gevelbetimmering, in spouwmuren, achter dakbeschot en in schoorstenen. In het plangebied zijn geen gebouwen aanwezig. Derhalve is de aanwezigheid van verblijfplaatsen van gebouw-bewonende vleermuissoorten niet te verwachten.

Boombewonende vleermuissoorten

Boombewonende soorten worden gevonden in holtes en spleten in bomen en achter loshangend schors. Bomen dienen hiervoor een minimale diameter van 30 centimeter te hebben. Zo hebben vleermuizen genoeg ruimte in de boom. Vanaf deze diameter maken spechten ook hopen in bomen, waarvan vleermuizen gebruik kunnen maken. Ook moeten de bomen dermate oud zijn, dat holtes door rotting ontstaan.

Binnen het plangebied zijn meerdere bomen aanwezig. De meest voorkomende soorten zijn zomereik (*Quercus robur*), Amerikaanse eik (*Quercus rubra*), beuk (*Fagus sylvatica*) en robinia (*Robinia pseudoacacia*). De bomen van voldoende omvang zijn tijdens het veldbezoek gecontroleerd op de aanwezigheid van geschikte holtes en loszittend schors voor vleermuizen. In totaal zijn drie bomen aangetroffen met geschikte holtes of loszittend schors. De betreffende bomen zijn in navolgende afbeelding weergegeven.

Boominventarisatie van het plangebied. Groene cirkel: boom bevat holtes/loszittend schors en blijft behouden in de nieuwe situatie. Rode cirkel: boom bevat holtes/loszittend schors en wordt gekapt voor de realisatie van de nieuwe situatie. Bron: Palazzo bv. Bewerking: SAB.

Uit de plantekening van paragraaf 1.2.3 blijkt dat één van de drie bomen met geschikte holtes/loszittend schors niet behouden blijft. Derhalve gaan mogelijk verblijfplaatsen van boombewonende vleermuissoorten verloren met de beoogde plannen. Er is in dit geval mogelijk sprake van overtreding van de Wet natuurbescherming. Om duidelijkheid te krijgen over de aanwezigheid van verblijfplaatsen van boombewonende vleermuissoorten in de hierboven aangegeven bomen, kan een nader onderzoek uit worden gevoerd.

Essentieel foerageergebied

Alle in Nederland voorkomende vleermuizen leven van insecten. Zij foerageren daarom op plaatsen waar veel insecten aanwezig zijn. Voorbeelden van veel voorkomende

foerageergebieden zijn openingen op kruinhoogte tussen bomen, boven water en in de luwte van dijken. Als een dergelijk foerageergebied door tientallen of honderden vleermuizen wordt gebruikt, kan gesproken worden van een essentieel foerageergebied. Als een dergelijk foerageergebied verloren zou gaan, zou de voedselvoorziening van een grote hoeveelheid vleermuizen verdwijnen. Dit kan een groot negatief effect op de vleermuizenpopulatie in het gebied hebben. Daarom zijn dergelijke gebieden strikt beschermd.

Het plangebied bevat veel bomen en struiken. En aangezien in het plangebied ruimte tussen de boomkronen is, vormt het plangebied goede mogelijkheden voor vleermuizen om er te foerageren. Gezien de grootte van het plangebied zullen er hoogstens enkele vleermuizen tegelijkertijd foerageren. Derhalve vormt het plangebied geen essentieel foerageergebied voor vleermuizen.

Vliegroutes

Om zich van hun verblijfplaatsen naar hun foerageergebied te verplaatsen wordt door een aantal soorten steeds dezelfde lijnvormige elementen gebruikt. Bijvoorbeeld de gewone dwergvleermuis gebruikt vaak bomenrijen waaraan het zich kan oriënteren. Als een dergelijke route verdwijnt of onderbroken wordt, vervalt deze mogelijkheid om van verblijfplaats naar foerageergebied te komen. Vleermuizen moeten dan een alternatieve route zoeken. Als dit niet mogelijk is en als de vliegroute door veel vleermuizen wordt gebruikt, kan dit een groot negatief effect op de vleermuizenpopulatie in het gebied hebben. Daarom zijn dergelijke vliegroutes strikt beschermd.

Het plangebied en de directe omgeving zijn zeer bosrijk. Als de bomen in het plangebied gekapt zullen worden, zullen de vleermuizen die mogelijk een vliegroute langs het plangebied hebben voldoende alternatieven hebben in de directe omgeving. Derhalve zal met de geplande kap de gunstige staat van instandhouding van vleermuizen in de omgeving van het plangebied niet achteruit gaan vanwege het verloren gaan van een vliegroute.

3.3.4 Vogels

Vogelsoorten met niet jaarrond beschermde nesten

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied soorten aangetroffen waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn. Het betreft de soorten roodborst (*Erithacus rubecula*), zwarte kraai (*Corvus corone*), winterkoning (*Troglodytes troglodytes*), boomkruiper (*Certhia brachydactyla*), boomklever (*Sitta europaea*), merel (*Turdus merula*) en pimpelmees (*Cyanistes caeruleus*). Deze soorten zouden mogelijk tot broeden kunnen komen in en in de directe omgeving van het plangebied. Tijdens het broeden zijn alle vogels strikt beschermd.

Om te voorkomen dat bij de werkzaamheden en eventueel aanwezige nesten van broedende vogels worden beschadigd, adviseren wij deze werkzaamheden buiten de broedperiode te starten. Als vogels op zoek gaan naar een geschikte broedlocatie en merken dat het plangebied en de directe omgeving te verstorend zijn, zullen ze een andere locatie zoeken. Daarnaast kan ook in de broedperiode gestart worden met de werkzaamheden. Dan dient aantoonbaar te worden vastgesteld door een expert op het gebied van vogels dat met de ruimtelijke ontwikkeling geen nesten vernield worden en dat er geen verstoring optreedt die van wezenlijke invloed is op de gunstige

staat van instandhouding van een vogelsoort. De broedperiode van vogels loopt globaal van half maart tot half augustus, maar de nesten van vogels die buiten deze periode broeden zijn ook beschermd.

Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komen meerdere vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten in de buurt van het plangebied voor. Een aantal van deze soorten heeft zijn nest in hoge bomen in bosrijk gebied. Het plangebied voldoet aan dit criterium. Wel ligt het plangebied net in stedelijk gebied waardoor relatief veel verstoring optreedt. Soorten als boomvalk (*Falco subbuteo*) en wespendif (Pernis apivorus) zullen derhalve het plangebied mijden. Het is derhalve niet te verwachten dat deze soorten een nest zullen hebben in het plangebied.

Tijdens het veldbezoek zat nog geen blad aan de bomen. Daarom konden de bomen goed gecontroleerd worden op de aanwezigheid van jaarrond beschermde vogelnesten. Deze nesten zijn niet waargenomen. Derhalve kan geconcludeerd worden dat in het plangebied geen jaarrond beschermde nesten van vogels aanwezig zijn.

3.3.5 Reptielen

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komen in de buurt van het plangebied een relatief groot aantal beschermde reptielsoorten voor. Het betreft de soorten levendbarende hagedis (*Zootoca vivipara*), hazelworm (*Anguis fragilis*), zandhagedis (*Lacerta agilis*), adder (*Vipera berus*), gladde slang (*Coronella austriaca*) en ringslang (*Natrix natrix*).

Reptielen komen voornamelijk voor in overgangsvegetaties van natuurgebieden (van bijvoorbeeld bos naar heide). Op deze manier kunnen ze zonnen op open plekken en schuilen onder hogere begroeiing. Het plangebied bevat vrijwel geen zonnige plekken en ligt in stedelijk gebied, waardoor het gebied geen geschikt leefgebied voor reptielen vormt.

De ringslang is relatief opportunistisch ten opzichte van andere reptielsoorten en komt ook in meer stedelijk gebied voor. De soort is echter wel strikt gebonden aan watergangen met een niet te steile oever en structuurrijke begroeiing. Een dergelijke watergang komt in het plangebied niet voor. Derhalve zijn in het plangebied geen beschermde reptielsoorten aanwezig. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

3.3.6 Amfibieën

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komen de beschermde amfibiesoorten alpenwatersalamander (*Mesotriton alpestris*), kamsalamander (*Triturus cristatus*) en poelkikker (*Rana lessonae*) binnen een kilometer van het plangebied voor. In het plangebied en de directe omgeving zijn tijdens het veldbezoek echter geen watergangen aangetroffen. Aangezien amfibieën water nodig hebben om zich voort te planten, kan het plangebied niet dienen als voortplantingshabitat. Gezien de omringende wegen en paden en de ligging in het stedelijk gebied vormt het plangebied ook geen geschikt landhabitat voor deze amfibiesoorten. Strikt beschermde amfibiesoorten zijn in het plangebied derhalve niet te verwachten.

3.3.7 Vissen

In het plangebied is geen open water aanwezig. Aanwezigheid van (beschermde) vissen in het plangebied is derhalve uitgesloten.

3.3.8 Insecten en andere ongewervelden

Beschermde insectensoorten en andere beschermde ongewervelden eisen een zeer specifiek habitat. Deze soorten komen in stabiele habitattypen voor zoals heiden en venen. In het betreffende plangebied is geen sprake van een dergelijke stabiele leefomgeving en de juiste leefomstandigheden voor dergelijke soorten. Beschermde insecten en andere ongewervelden zijn daarom niet te verwachten in het plangebied.

3.4 Bescherming houtopstanden

Bij deze ruimtelijke ontwikkeling wordt geen houtopstand geveld waarop het beschermingsregime van de Wet natuurbescherming van toepassing is, want de houtopstand die wordt geveld bevindt zich op een erf. Het plangebied heeft in het vigerende bestemmingsplan de functie kantoor. De bescherming van houtopstanden vormt dan ook geen beperking voor de beoogde ruimtelijke ontwikkeling.

4 Conclusie

In het zuidwesten van de kern van Doorwerth is men voornemens op een voormalige parkeerplaats (nu overwoekerd met bomen en struiken) 5 woningen te realiseren. De aanwezige beplanting (ook bomen en struiken) zullen verwijderd worden. Voordat deze ruimtelijke ingreep wordt uitgevoerd, dienen de gevolgen voor beschermde natuurwaarden en de consequenties in het kader van de geldende natuurwet- en regelgeving in beeld te zijn gebracht.

4.1 Gebiedsbescherming

In het kader van de Wet natuurbescherming, het Gelders Natuurnetwerk en de Groene Ontwikkelingszone (GNN en GO), ganzenfoerageergebied en weidevogelgebieden dient er getoetst te worden of de beoogde ontwikkelingen een negatieve invloed hebben op beschermde gebieden.

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is de Veluwe op een afstand van 60 meter. Het plangebied ligt in stedelijk gebied en het betreft een kleine ruimtelijke ingreep. De kern van Doorwerth veroorzaakt in zijn huidige situatie al een hoeveelheid aan verstoringen. De geplande kleine ruimtelijke ingreep zal geen toenames veroorzaken in deze verstoringen. De instandhoudingsdoelstellingen van de Veluwe komen met de beoogde ruimtelijke ingrepen niet onder druk te staan.

Het plangebied ligt niet in het GNN, GO, ganzenfoerageergebied of weidevogelgebied. Deze gebieden liggen respectievelijk op een minimale afstand van 40 meter, 0 meter, 11,2 kilometer en 6,8 kilometer. Hierdoor hebben de geplande ruimtelijke ingrepen geen negatief effect op de kernwaarden en doelen van de GNN, GO, ganzenfoerageergebied en weidevogelgebied.

4.2 Soortenbescherming

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komt een aantal strikt beschermde plant- en diersoorten in de buurt van het plangebied voor. Vrijwel al deze soorten zijn echter niet in het plangebied te verwachten vanwege het ontbreken van geschikt leefgebied, of het plangebied vormt geen essentieel leefgebied voor deze soorten. Toch dient met een aantal zaken rekening gehouden te worden.

4.2.1 Vleermuizen

Tijdens het veldbezoek zijn drie bomen met geschikte holtes/loszittend schors voor vleermuizen aangetroffen. Eén van deze bomen zal voor de realisatie van de beoogde situatie gekapt worden. Mogelijk gaan hierdoor verblijfplaatsen van boombewonende vleermuissoorten verloren. Om duidelijkheid over de aanwezigheid te krijgen dient een nader onderzoek naar verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen uitgevoerd te worden.

Voor het vleermuisonderzoek dienen in totaal vier veldbezoeken te worden verricht. Twee daarvan dienen in de periode van 15 mei tot en met 15 juli met een tussenperi-

ode van circa 30 dagen plaats te vinden. De andere twee veldbezoeken vinden plaats van 15 augustus tot en met 30 september met een tussenperiode van circa 20 dagen.

4.2.2 Broedende vogels

Uit voorliggend onderzoek blijkt dat in en direct rond het plangebied vogels kunnen gaan broeden. Wij adviseren daarom om de geplande ruimtelijke ontwikkeling buiten de broedperiode te starten. Op deze manier worden geen in gebruik zijnde nesten beschadigd of vernield. Ook zullen vogels in en direct rond het plangebied geen nest bouwen, omdat te veel verstoring aanwezig is.

Indien de werkzaamheden echt in de broedperiode gestart moeten worden, is nader onderzoek naar broedende vogels noodzakelijk. Kort voor de start van de werkzaamheden dient dan door een ecooloog met kennis van vogels door middel van één veldbezoek onderzocht te worden of broedende vogels in en direct rond het plangebied aanwezig zijn. Als deze niet aanwezig zijn, kunnen de werkzaamheden starten. Als wel een broedende vogel aanwezig is, mogen de werkzaamheden niet starten. Er dient dan met een ecooloog met kennis van vogels naar een oplossing gezocht te worden.

4.2.3 Zorgplicht

De zorgplicht is altijd van toepassing. Iedereen moet voldoende zorg in acht nemen voor alle in het wild levende dieren, planten en hun leefomgeving. Dit kan bijvoorbeeld door de werkzaamheden te verrichten buiten kwetsbare periodes (het voortplantings- en winterslaapseizoen). Ook kan er gefaseerd worden gewerkt om dieren de kans te geven om te vluchten.

4.3 Bescherming houtopstanden

Bij deze ruimtelijke ontwikkeling wordt geen houtopstand geveld waarop het beschermingsregime van de Wet natuurbescherming van toepassing is.

Bijlage 1: Literatuurlijst

Lenders, A., Marijnissen, C., Felix, R. 1993. Waarnemen en herkennen van Amfibieën en Reptielen in het veld, stichting RAVON, Nijmegen.

van der Meijden, R. 2005. Heukels' Flora van Nederland, Wolters Noordhoff, Groningen/Houten.

van Diepenbeek, A. 1999. Veldgids Diersporen, KNNV Uitgeverij, Utrecht.

van Uchelen, E. 2006. Praktisch natuurbeheer: amfibieën en reptielen, KNNV Uitgeverij, Utrecht.

www.gelderland.nl

www.quickscanhulp.nl

www.ndff.nl

www.ravon.nl

www.rijksoverheid.nl

www.stowa.nl

www.synbiosys.alterra.nl

www.telmee.nl

www.vogelbescherming.nl

www.zoogdiervereniging.nl